

Les mallerengues

David Aguadé Vidal

De mallerengues presents al nostre país en podem trobar cinc espècies, pertanyents a la família *Paridae*. Hi ha altres dos ocells que també se'ls anomena mallerengues, però que pertanyen a una altra família. Tots ells són moixons petits, eixerits i semblants a petites boletes quan s'estarrufen, amb el bec petit. Les mallerengues del gènere *Parus* viuen en terrenys amb arbres on hi fan el niu als forats. Són residents, és a dir, hi són presents tot l'any. Les dues espècies que podem observar amb més facilitat al nostre terme són la mallerenga carbonera (*Parus major*) i la mallerenga blava (*Parus caeruleus*).

La mallerenga carbonera és la més gran de totes les mallerengues, amb una longitud de fins a 15 cm. Les plomes de la panxa són grogues, amb una franja vertical negra que baixa del cap, el qual també és negre, excepte les galtes que són blanques. Les plo-

mes superiors són de color verd oliva amb les ales d'un color entre gris i blau. Diferenciem si es tracta d'un mascle o d'una femella per la franja negra de la panxa, ja que aquesta és més gruixuda en els mascles que no pas en les femelles. Té una distribució molt àmplia: ocupa gairebé tota Euràsia. Pel que fa a Catalunya, es troba en qualsevol punt del territori. És una espècie típicament forestal, des de la terra baixa fins a l'alta muntanya, tot i que es troba sovint en parcs i jardins dels pobles i en zones agrícoles.

La mallerenga blava és més petita que l'anterior, amb una longitud d'uns 11 cm. La part superior del cos és semblant a la de la mallerenga carbonera, de color verd oliva i les plomes de les ales blaves. Les plomes de la panxa són grogues amb una petita i fina línia central de color gris. A diferència de la mallerenga carbonera, aquesta té el cap blanc, amb un anell de color blau fosc al voltant del coll, una línia negra als ulls i una taca blava damunt del cap, com una boina. Ocupa bona part d'Europa i del nord d'Àfrica. A Catalunya abunda sobretot a la meitat nord. Fa niu en qualsevol mena de bosc, zones urbanes i agrícoles.

Aquestes dues espècies necessiten fer niu als forats dels arbres, però com que els arbres vells amb forats no abunden al nostre país s'han d'espavilar a buscar altres forats per niar-hi. Per això són visitants habituals de les caixes

Mallerenga, de nom científic *Parus major*.
Foto: David Aguadé Vidal.

nies. Si volem construir un caixa niu per ajudar les mallerengues a criar, el factor més important és el diàmetre del forat d'entrada. Per a la mallerenga blava és recomanable un forat mínim de 27 mm. de diàmetre; en canvi, per a la carbonera és recomanable un forat mínim de 30 mm., tot i que seria òptim si fos de 35 mm. Malgrat això, com que per a la mallerenga blava es necessita un forat més gran, pot ser que hi nidifiquin altres moixons com ara el pardal comú o el xarrec. A part de la bellesa que pot suposar observar les mallerengues fent niu a prop nostre, cal destacar que són unes excel·lents controladores de plagues, ja que les mallerengues alimenten els pollets amb erugues i altres insectes. Per beneficiar-se d'això, en molts boscos s'han col·locat moltes caixes nius per tal de controlar la plaga de la processonària que afecta i mata els pins. »

Exemplar de *Parus caeruleus* fotografiat prop de la riera. Foto: David Aguadé Vidal.

